DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voortgangsrapportering Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021 - 2025

Samenvatting
Deze mededeling heeft betrekking op de uitvoering van het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025. Hierbij wordt ingegaan op de derde semestriële voortgangsrapportering met een overzicht van de reeds lopende, uitgevoerde en tevens geplande acties in het kader van het voorbije werkprogramma 2022 en het nieuw opgestarte werkprogramma 2023.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Deze mededeling heeft betrekking op het geactualiseerde Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025 binnen het beleidsveld Weginfrastructuur en -beleid dat tegemoet komt aan de operationele doelstelling "4.4 Geactualiseerd verkeersveiligheidsplan" uit de beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 2019-2024.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 9 juli 2021 keurde de Vlaamse Regering op voorstel van Vlaams minister Lydia Peeters het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025 goed. In de beslissing werd tevens opgenomen dat er jaarlijks een mededeling aan de Vlaamse Regering van het werkprogramma voor de uitvoering van het Verkeersveiligheidsplan volgt.

2. INHOUD

In de nota aan de Vlaamse regering – VR 2021 0907 DOC.0839/1bis - 2. INHOUD – C. Uitvoering werd het volgende toegelicht;

> *Dit verkeersveiligheidsplan omvat, zoals voorzien in artikel 23 van het decreet Basisbereikbaarheid:*
> *1. een analyse van de verkeersveiligheid in Vlaanderen en*
> *2. een beleidsvisie samen met overkoepelende doelstellingen inzake verkeersveiligheid*

Art 23 sub 3 bepaalt dat ook een actieprogramma dient te worden vastgelegd. Het is echter niet wenselijk om nu voor de komende 5 jaar de resp. maatregelpakketten met o.a. de concretisering van de middelen, de verantwoordelijkheden en de timing vast te leggen. Ik verwijs daarvoor naar één van de doelstellingen die luidt het "snel-samen-alert" inspelen op bepaalde situaties. Daarom zal jaarlijks een werkprogramma worden samengesteld dat deze vertaalslag doet. Er zal jaar per jaar dus een aanvulling zijn van het voorliggende plan. Het werkprogramma wordt meegedeeld aan de Vlaamse Regering.

In overeenstemming hiermee bevat deze mededeling de stand van zaken in verband met de voortgangsrapportering bij het verkeersveiligheidsplan zoals toegelicht op de Task Force Verkeersveiligheid van 8 maart 2023.

3. PROCESVERLOOP

A. SAMENWERKING MET PARTNERS

De goede praktijk van tijdens de consultatieronde bij de opmaak van het verkeersveiligheidsplan en tijdens de uitvoering van het vorige werkprogramma blijven we verderzetten. We blijven luisteren naar diverse belanghebbenden en delen onderling ervaring en kennis met mekaar uit. De verkeersveiligheidsexperts en mobiliteitsdeskundigen binnen de Taskforce Verkeersveiligheid maken hun prioriteiten helder en formuleren hun adviezen bij de ontwerpteksten voor afwegingskaders, vademecums en geplande initiatieven. Bij de verkeersveiligheidstafels met lokale overheden en lokale politie hebben we gefocust op doorgedreven verkeersveiligheidsanalyses per provincie tot op gemeentelijk niveau.

We blijven collegiaal meewerken met het interfederaal plan verkeersveiligheid "All for zero. Een gedeelde visie over verkeersveiligheid in België." in opvolging van de Staten-Generaal Verkeersveiligheid van november 2021.

B. VOORTGANGSRAPPORTERING

In het derde semestriële voortgangsrapport is opnieuw voor elk van de 37 maatregelen aangegeven wat de beoogde doelstelling van deze maatregel is, welke indicatoren hierbij worden opgevolgd, het daarmee verband houdende verkeersveiligheidscijfer, de initiatieven die in een vorige periode reeds werden opgestart of uitgevoerd en welke initiatieven er in de komende 12 maanden zullen lopen.

4. REEDS LOPENDE, UITGEVOERDE EN GEPLANDE ACTIES

Hieronder volgt een beperkte bloemlezing uit de derde semestriële voortgangsrapportering.

A. UITGEVOERDE ACTIES

Bij de uitvoering van het werkprogramma 2022 hebben we projecten gerealiseerd op diverse vlakken.

- We hebben niet alleen ingezet op de kennisverspreiding over het nieuwe afwegingskader voor het bepalen van snelheidsregimes binnen de bebouwde kom. Met de bevraging van de lokale besturen over realisaties en plannen voor zone 30 krijgen we een beter zicht op de noden en behoeften die er nog leven.

- In een samenwerking tussen het Agentschap Wegen en Verkeer en het Fietsberaad kreeg het Fietsvademecum een grondige update. Met deze update van het vademecum fietsvoorzieningen hebben we een streefnorm voor nieuwe fietsinvesteringen opgesteld.
- In 2022 werd een extra boost gegeven aan fietssnelwegen, door het ter beschikking stellen van 45 miljoen euro van het Plan Kopenhagen, waarbij de provinciebesturen er nog eens 45 miljoen euro bovenop leggen.
- Net zo legt het nieuwe afwegingskader voor conflictvrij regelen de lat hoger bij de uitvoering van het actieplan verkeerslichten. In 2022 werden 142 kruispunten aangepast conform het actieplan verkeerslichten. Naast de nieuwe kruispunten en grondige herinrichtingen, werd hierbij prioriteit gegeven aan kruispunten die op de dynamische lijst gevaarlijke punten voorkomen en knelpunten op schoolroutes. Het evaluatieonderzoek m.b.t. het actieplan verkeerslichten bevestigde overigens dat meer inzetten op conflictvrij regelen loont.
- Daarnaast werd in 2022 ook het onderzoek naar de verkeersveiligheidseffecten van de wijziging van het standaard snelheidsregime van 90 km/u naar 70 km/u buiten de bebouwde kom opgeleverd, evenals de evaluatiestudie van de gewijzigde rijopleiding.
- Onder het verkeersveiligheidsluik binnen het Relance-beleid werden in 2022 via de subsidie veilige schoolroute extra middelen toegekend aan de lokale besturen, en aldus verder werk gemaakt van veilige schoolroutes.
- De dynamische lijst van 2022 toont in totaal 300 gevaarlijke punten waarbij er een link is met de infrastructuur. Van de 300 punten die op de lijst staan, werden er al 122 aangepakt. Van de overige 178 is er al voor 96 punten een oplossing in zicht: de werken zijn in uitvoering, de uitvoering staat concreet gepland of de uitvoering is in voorbereiding. In 2022 werden in concreto werken uitgevoerd op 53 gevaarlijke punten van de dynamische lijst.
- Zichtbaarheid kreeg in 2022 bijzondere aandacht via diverse elkaar versterkende projecten van XIU vzw, DPG Media en VSV.
- Binnen de MIA proeftuinen is niet alleen innovatief onderzoek met camera's en drones verricht, maar werden ook procedures versneld en een selectie aan werven gerealiseerd waaruit we de nodige lessen trekken.
- Alle voorbereidende werkzaamheden werden in 2022 afgerond om met de technische keuring voor motorfietsen vanaf 1 januari 2023 van start te kunnen gaan.
- We hebben opnieuw campagnes gevoerd om blijvend aandacht te vragen voor een gepast gedrag van alle weggebruikers tegenover de klassieke 'killers' in het verkeer, met name onaangepaste snelheid, alcohol & drugs en afleiding. Ook voor de veiligheid bij wegenwerken vroegen we extra aandacht. Naast de BOB campagne m.b.t. alcohol was er eind 2022 de Groot Gelijk - campagne met de VSV m.b.t. drugs en heb ik het bijkomende initiatief genomen om vanuit de Vlaamse overheid extra speekseltests ter beschikking te stellen van de politiediensten.
- We hadden oog voor de nood aan regelgeving bij de nieuwe verplaatsingsvormen zoals de e-steps, en dit in samenwerking met de collega-ministers van de andere gewesten en van het federale niveau. De nieuwe regels voor elektrische steps gingen vanaf 1 juli 2022 in voege. Dit ging gepaard met een sensibiliseringscampagne.
- Op het vlak van handhaving leverden we diverse inspanningen binnen de grenzen van onze bevoegdheden, met niet alleen sensibilisering maar ook met de inbreng van onze kennis en expertise bij interfederale werkgroepen en een verdere bijsturing van de GAS-5.
- In 2022 werden 29 slimme verkeerslichten (iVRI's) i.k.v. Mobilidata gerealiseerd.
- Er werden in 2022 bovendien 148 oversteken voor voetgangers en fietsers uitgerust met punctuele verlichting.
- De ambtelijke werkgroep voor de herziening van de Wegcode, met vertegenwoordiging van de federale overheid en de andere gewesten, heeft de besprekingen over het ontwerp KB middenrijbaan achter de rug en het uitklaren van de (bevoegdheids)kwesties werd in 2022 verdergezet.

B. LOPENDE ACTIES

- De werkzaamheden tot herziening van de wegcode worden verdergezet: met de FOD en de andere gewesten i.f.v. een nieuwe federale wegcode, op Vlaams niveau voor een eigen regionale wegcode en een aangepaste code van de wegbeheerder.
- De Dag van de motorrijder wordt in maart 2023 opnieuw door de Vlaamse Stichting Verkeerskunde georganiseerd, in april wordt dit gevolgd door een extra sensibiliseringscampagne.
- Samen met OKRA-SPORT+, wordt gewerkt aan de verhoging van de fietsvaardigheden van senioren om ongevallen te vermijden.
- Momenteel is meer dan 92% van de 1713 lichtengeregelde kruispunten langs gewestwegen voorzien van een volledige of gedeeltelijk conflictvrije regeling en/of voorzien van veiligheidsverhogende maatregelen. Het bijgestuurde afwegingskader conflictvrij regelen in Vlaanderen wordt vanaf 1 januari 2023 toegepast.
- De verhoogde handhavingsinzet, met het volcontinu inzetten van 2 tot 3 semi-vaste snelheidscamera's en 1 mobiele trajectcontrole, ter verhoging van de veiligheid bij wegenwerken wordt verder gezet.
- In het kader van de aanpak van de gevaarlijke punten zijn momenteel op 70 locaties werken in uitvoering, waarvan 24 locaties worden aangepakt met uitgebreide werken.
- Vanaf 1 januari 2023 is de motorfietskeuring operationeel in 15 keuringsstations en vanaf maart in 28 keuringsstations.
- Er wordt een brochure 'fiets veilig' opgemaakt, om alle geldende regelgeving en gepaste gedragingen voor fietsers nog eens extra onder de aandacht te brengen. Die verspreiden we in combinatie met de lancering van een nieuwe fietspromotiecampagne, die o.a. ook aandacht zal besteden aan de *dutch reach* en aan het belang van hoffelijkheid, ook bij fietsers onderling.
- In de proeftuin MIA Limburg wordt het innovatieve project met de camera's verder afgewerkt, net zoals het lopende Citizens4Safety (C4S), een platform waarop burgers en overheden elkaar kunnen ontmoeten om o.a. via meldingen samen te werken aan de verbetering van de lokale verkeersveiligheid.
- MIA Quick Scan ging als pilootproject van start op 4 locaties. Hiermee willen we snel na het voorvallen van een ongeval, of op een locatie waar een subjectief van verkeersonveiligheid leeft, maar vooral ook ruimer dan louter vanuit een infrastructurele invalshoek, inzetten op een combinatie van diverse maatregelen die de verkeersveiligheid lokaal helpen verbeteren. De MIA Quick Scan is dan ook bedoeld als een impuls voor besturen, zowel gewestelijk als lokaal, om zeker niet te wachten op een herhaling van eenzelfde soort ongeval op dezelfde plaats. De geleerde lessen op een specifieke plaats kunnen bovendien nuttige informatie opleveren die generiek in afwegingskaders kan worden geïmplementeerd.
- We werken het afwegingskader veilige voetgangersoversteken af en starten daarnaast met een subsidieproject rond veilige voetpaden, een samenwerking van Verkeersplatforms en Imob, dat verderbouwt op het MIA-project, Citizens4Safety (C4S).
- De uitrol van slimme verkeerslichten (iVRI's) i.k.v. Mobilidata wordt verder gezet.
- Het onderzoek naar de impact van de subsidie veilige schoolomgevingen werd opgestart.
- We blijven inzetten op het uitvoeren van knelpunten rond schoolroutes langs gewestwegen ter bevordering van de verkeersveiligheid.
- Het project rond de aanpak van punctuele verlichting aan oversteekplaatsen voor voetgangers en fietsers volgens prioriteiten op basis van verkeersveiligheid wordt vervolgd.

C. GEPLANDE ACTIES

- Ook in 2023 zal meer dan 300 miljoen euro in het GIP voorzien worden voor fiets. Als kader wordt hiervoor het nieuwe vademecum fietsvoorzieningen (met richtlijnen afgestemd op het drukkere en meer diverse fietsverkeer) gehanteerd.
- In 2023 finaliseren we het afwegingskader voor oversteekvoorzieningen voor voetgangers dat ondersteuning biedt voor het maken van keuzes hierover door alle wegbeheerders.

- We ondersteunen het driejarig actieprogramma van het project Jonge Wegweters verkeersveiligheid waarbij men een toolbox voor steden, gemeenten en de vervoerregio's ontwikkelt om jongeren uit de derde graad van het secundair onderwijs te betrekken bij het (boven-) lokale mobiliteitsbeleid en op een participatieve manier te analyseren welke impact het mobiliteitsbeleid heeft op hun autonome een duurzame verplaatsingen.
- In het voorjaar van 2023 start de nieuwe onderzoeksopdracht met betrekking tot ladingzekering binnen het kader van de onderzoeksagenda verkeersveiligheid.
- In juni 2023 organiseert de Vlaamse Stichting Verkeerskunde een inspiratiedag voor lokale besturen met betrekking tot het charter werftransport.
- Op vlak van de aanpak gevaarlijke punten zijn er momenteel voor 35 locaties werken gepland. Voor 95 locaties zijn werken in voorbereiding. In 2023 wordt ook een nieuwe dynamische gevaarlijke puntenlijst berekend.
- De uitvoering van een effectevaluatie gevaarlijke punten wordt verder voorbereid.
- Het is het streefdoel om ook in 2023 opnieuw 125 kruispunten op het terrein aan te passen conform het Actieplan verkeerslichten.
- In het kader van de opmaak van het werkprogramma 2023 bekijken we welke maatregelen in het plan eventueel bijgestuurd kunnen worden en of er extra acties mogelijk zijn.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlage:
- Derde semestrieel voortgangsrapport Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025